

Gezamenlijk briefadvies

Sectorale normen windturbines

Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie

Datum van goedkeuring	24/11/2022
Datum van goedkeuring SERV	28/11/2022

Volgnummer	2022 029
------------	-----------

Coördinator + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be
---------------------------	--

Co-auteur + e-mailadres	Julien Matheys, jmatheys@serv.be Griet Blomme, griet.blomme@minaraad.be
-------------------------	--

Minaraad

Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevrouw Zuhail Demir
Vlaams minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en
Toerisme

Koning Albert II laan 7
1210 Sint-Joost-ten-Node

Uw bericht van

28 oktober 2022

Datum

24 november 2022
28 november 2022

Uw kenmerk

ZD/BVW/Aanvraag Minaraad KZD-42774

Contact e-mail

jan.verheeke@minaraad.be
jmatheys@serv.be

Ons kenmerk

01/K2/2022/0468

Contact telefoon

02/558.01.36.
02/209.01.27.

Mevrouw de minister,

Op 30 oktober 2022 ontvingen we in goede orde uw adviesvraag over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie.

Voorliggend besluit strekt ertoe om terug de sectorale milieuvoorwaarden vast te leggen met betrekking tot de vergunnings- en meldingsplichtige inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie in Vlaanderen. Het betreft voorwaarden inzake slagschaduw, veiligheid en geluid. Aanleiding hiertoe is het arrest van 25 juni 2020 van het Europese Hof van Justitie, waarin werd vastgesteld dat de plan-MER-plicht ook betrekking heeft op besluiten en omzendbrieven met bepalingen inzake de bouw en exploitatie van windturbines. Een specifiek Validatiedecreet, van 17 juli 2020, gelastte de Vlaamse Regering om binnen drie jaar na de inwerkingtreding ervan besluitmatig tot nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines te komen, en dit na de daartoe vereiste voorafgaandelijke plan-MER-procedure te hebben doorlopen.

De Raden zijn in principe positief over de voorgelegde reglementaire ingreep. De Minaraad had reeds eerder gevraagd om de als gevolg van deze ontwikkelingen ontstane onzekerheid weg te werken voor bestaande en nieuwe windmolenprojecten (zie bv. Minaraad [advies 2021|06, van 5 maart 2021](#)).

Inmiddels, sinds 8 november, is er ook inzage mogelijk van de bewuste [plan-MER in het kader van het openbaar onderzoek](#). In dit plan-MER neemt men diverse scenario's in beschouwing:

- Als nul-alternatief gaat men uit van de huidige en toekomstige situatie, maar dan zonder gevalideerde sectorale voorwaarden voor windturbines;
- Het basisscenario betreft dan wat nu voorligt, zijnde continuering van de huidige sectorale voorwaarden voor windturbines;
- Een alternatief scenario ontwikkelt men pas “indien [...] zou blijken dat de (her)bevestiging van de huidige sectorale voorwaarden [...] aanleiding zou kunnen geven tot ernstige hinder of aanzienlijke milieueffecten”: dan worden er nieuwe voorwaarden voorgesteld.

De plan-MER concludeert evenwel dat er “geen aanzienlijke effecten” aanwezig zijn in het basisscenario, wat meteen ook maakt dat er geen alternatief voorstel nodig is. Wel werden er voor ‘geluid’ enkele opties onderzocht waardoor op lokaal niveau de hinder en slaapverstoring verder kunnen worden beperkt, vooral in gebieden met een laag achtergrondgeluid. Deze worden meegegeven als aanbevelingen voor het projectniveau. *“Het aantal gehinderden tot 0 herleiden is onmogelijk omdat Vlaanderen te dicht bebouwd is en er ook veel versnipperde en geïsoleerde woningen in open gebied zijn gelegen.”* De gezondheidseffecten en hinder ten gevolge van slagschaduw worden ook als niet aanzienlijk beschouwd.

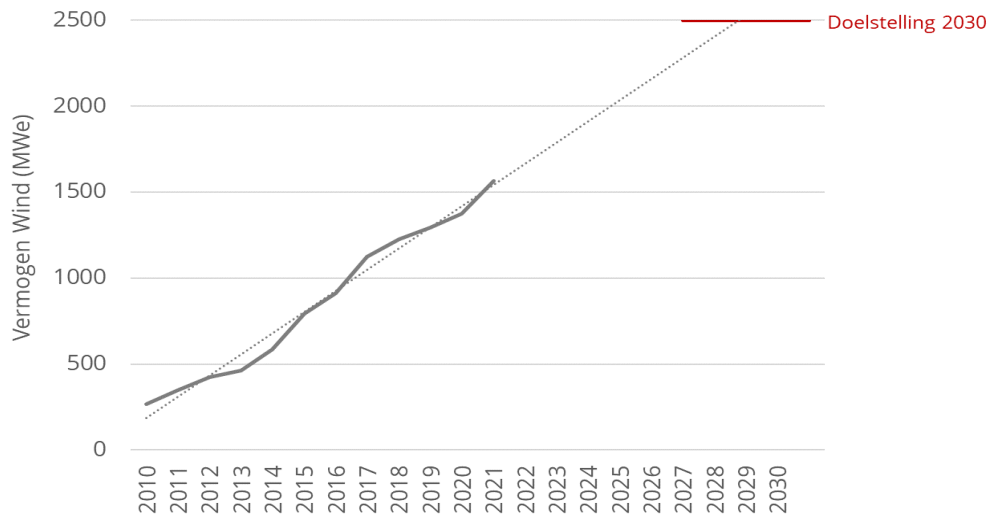
De Raden wensen zich dan ook niet uit te spreken over de met dit besluit concreet opgelegde afstanden, uren slagschaduw en/of voorgestelde geluidsniveaus. Het gaat om beslissingen die deels technisch, deels politiek van aard zijn – bovendien houdt wat voorligt een continuering in van voorheen bestaande normstelling en wordt die continuering door de plan-MER gevalideerd. De continuering van de voorheen bestaande normen heeft als voordeel dat de sector deze normen reeds hanteert, wat voor duidelijkheid zorgt. De Raden vragen wel om verder te verduidelijken waarop de concrete voorwaarden gebaseerd werden. Voor bijvoorbeeld slagschaduw lijkt men vooral een vergelijking te maken met de gehanteerde normen in het buitenland.

Verder stellen de Raden vast dat er in de plan-MER slechts in algemene termen wordt doorgegaan op de biodiversiteits-component en dat men hierover vooralsnog geen standaard mitigerende maatregelen voorziet op het niveau van sectorale voorwaarden. Vraag is of het wijs is dit in de toekomst zo te houden, aangezien concrete problemen in verband met biodiversiteitswaarden feitelijk dikwijls aan de orde zijn bij de beoordeling van afzonderlijke vergunningsdossiers.

Achterliggend bij dit alles is er de vraag of er een Vlaams scenario voorligt, dat rekening houdt met de specificiteit van Vlaanderen qua ruimtelijke ordening en qua potentieel enerzijds, en dat anderzijds ook de doelstellingen uit bijvoorbeeld het Windplan en het VEKP in rekening brengt. Wat dit betreft benadrukken de Raden dat er vaart gemaakt moet worden met de uitrol van hernieuwbare energie (onder meer wind) in Vlaanderen. Sinds de recent optredende energiecrisis is deze versnelling meer dan ooit nodig, met name ook om de Vlaamse energie-afhankelijkheid van het buitenland te verminderen.

Volgens de Raden moet men hierbij aftoetsen of de vastgestelde ambities nog geschikt zijn. Wat dit betreft verwijzen de Raden naar de stand van zaken voor de productie van hernieuwbare energie door windturbines. Op basis van het onlangs gepubliceerde [Voortgangsrapport van het VEKP](#) zou er in 2021 1,6 GW opgesteld zijn. Doelstelling voor 2030 is 2,5 GW, dus er blijft 0,9 GW in te vullen op 9 jaar tijd. Dit maakt dat er een tempo moet aangehouden worden van gemiddeld 100 MW extra windenergie per jaar. Gezien er in 2020 83MWe en in 2021 191MWe bijgekomen is; lijkt deze doelstelling zeker haalbaar als de huidige trend zich doorzet (Figuur 1, gebaseerd op VEKA – [Energiekaart “Evolutie van de windturbines, opgesplitst per gemeente”](#)). De vraag rijst of de doelstelling niet ambitieuzer kan gesteld worden. Om het precieze niveau van een herziene ambitie te bepalen verwijzen de Raden onder meer naar [potentieelstudies zoals die van Energyville en netbeheerders](#).

Figuur 1: De Vlaamse doelstelling voor wind op land lijkt op basis van de trend sinds 2010 haalbaar.

Los van de eventuele herziening van de ambities, is het hoe dan ook wenselijk om de aanlooptijden voor de vergunning en plaatsing van windmolens zo kort mogelijk te houden. De Minaraad heeft eerder, op eigen initiatief en los van de SERV, een advies uitgebracht over de Gebiedsgerichte afstemming van hernieuwbare energie en wijst op de vele aanknopingspunten met dit dossier (zie andermaal zie Minaraad [advies 2021|06, van 5 maart 2021](#)). De Raden nemen in dit verband nota van de in uw recente [BBT voor de Beleidsvelden Energie en Klimaat](#) geformuleerde beleidsvoornemens, met name “*Door middel van het generieke beleidskader ‘Ruimte voor Energie’ wil ik vorm geven aan de ruimtelijke voorwaarden voor de optimale inplanting van windturbines met het oog op de energietransitie. Ik volg de verdere onderhandeling inzake RepowerEU op dat tot versnelde vergunningverlening voor hernieuwbare energie-infrastructuur wil komen, in het bijzonder in specifieke ‘go to-gebieden’ met een laag milieurisico. Indien dit op Europees niveau bekrachtigd wordt, zal dit een planmatige aanpak vergen voor go to-gebieden voor windturbines. In dit geval moet hier prioritair werk van worden gemaakt in 2023. Door alle beschikbare data over windenergie in Vlaanderen te koppelen in één databank die alle relevante gegevens bevat (gaande van de eerste vergunningsaanvraag tot het in dienst stellen van de turbines), wil ik de daaropvolgende jaren tijdig en onderbouwd beslissingen kunnen nemen m.b.t. de planning en vergunning van nieuwe turbines.*”. De Raden vinden het positief dat men beleidsmatig vooruitgang zoekt te boeken in deze problematiek.

Met hoogachting,

Hans Maertens
Voorzitter SERV

Walter Roggeman,
Voorzitter Minaraad